

gaarde gaae op i en Priis, som langt overstiger deres virkelige Værdi.

Ottefen: Da jeg begjærede Ordet, da var det den Tid, vi talte om Præstegaarde. Nu er der gaaet saa lang Tid hen, at vi næsten have glemt dem. Da Rigsdagsmanden for Ringkjøbing Amts 3die District (Damgaard) har søgt at skabe en Landgilde for Præstegaardene, saa vil jeg dog mene, at det ikke er saaledes. Naar vi nemlig ville see af Bønderhartkornet at faae en Landgilde ud, saa vil jeg dog sige, at det ligger for det Første nærmere i Tienden, og der er meget Andet ved dette Hartkorn, som er ligesaavel en Landgilde som det, han anførte som Landgilde. Naar han nemlig taler om de 500 Rbd., som Præstegaardenes Indløsningssum beløber sig til, saa er det jo virkelig 500 Rbd., som bliver givet, men som Præsten igjen ved Fraslytningen faaer godtgjort, som han meget godt kan laane, og som han kan faae Godtgjørelse for i sin Krigsskat. Derimod, naar Fæsteren giver 500 Rbd., 1000 Rbd. eller 1500 Rbd., eftersom Conjunctionerne ere, da er det Noget, som han slet intet Afdrag faaer paa; men de blive jo ligefrem borte, og hvis han ikke lever længe, saa er det tydeligt, at de ere blevne borte. Opnaaer han derimod en høj Alder, saa kan han maaskee erhverve sig en selvstændig Stilling ved at have givet dem; men jeg har altid meent, at den Forskjel, der var mellem Eier og Fæster med Hensyn til Krigsskatten, bestod meest i Landgilde og Hoveripenge, bestod meest i, at Eieren fik noget aarligt af Fæsteren; thi det er vist aldrig faldet Regjeringen ind at gjøre det saaledes, at Eieren skulle hjælpe til at betale Krigsskatten, hvis der ikke kom en saadan aarlig Afgift fra Fæsteren til Eieren. Nu kan det jo nok være, at der er en stor Forskjel paa disse Afgifter, og det er Noget, jeg meget godt veed, at der er de Eiere, som ikke have meget illovers, naar de skulle betale Krigsskatten; men det er dog ikke saa godt for os at see, hvorledes det hænger sammen; thi der er jo nogle Eiere, som tage en meget stor Indfæstning, som jeg veed, at det er Tilfældet i Fyen, og lade sig nyie med en meget lille aarlig Afgift, og derved kan det jo nok være, at de kunne endda bære denne Krigsskat. Derfor synes mig, der er en stor Forskjel

paa Fæstere og Præstegaardsiere eller Beneficiarier; for lad dem ikke være Eiere, saa ere de dog virkelige Lehnsmænd, som jeg ogsaa hørte igaar af den ærede Ordfører, de ere Beneficiarier, saa længe de fuldkommen bestode det, saalænge de ere i Præstegaardene. Det er jo sandt, at de kunne ikke sælge Halm; men jeg vil ønske, at Krigsskatten ikke saaledes vil komme til at knibe os, at vi ville komme til at sælge Halm fra Bøndergaardene for at betale den, og derfor kan jeg ikke see, at det kan være Noget, som kan være til stort Tab for Præsterne. Det er derfor, at jeg meente, at man ikke skulde søge saaledes at faae denne Landgilde fremmanet, hvor den dog virkelig ikke er tilstede. Nu angaaende den Byrde, der ligger paa Præstegaardene, naar Præsten har to Sogne, at han selv skal befordre sig til Annexet, saa troer jeg slet ikke, det ligger paa Præstegaarden, men paa Præstekaldet, thi selv om han ingen Præstegaard har, saa maa han dog befordre sig selv, isald han har to Sogne. Saaledes er det Tilfældet hos os; vor Præst maa befordre sig selv, skøndt han ingen Jord har, og saaledes mener jeg, at det ikke kan være Præstegaarden, der maa bære Byrden, men derimod Præstekaldet. Jeg seer derfor ikke andet, end at det Forslag, som Majoriteten i Udvalget er kommen frem med, kan være saa temmelig træffende. Hartkorn er Hartkorn, hvem der endogsaa eier det, og derfor synes mig, at dette Hartkorn maa bære denne Byrde; og da det nu er saaledes, naar man bliver ved Udvalget, at det, de faae at betale af deres Embedsindtægter, er saare lidt, idet de komme til at høre til nogle af de mindre Scalaer, og det er dog ganske vist, at, dersom de komme til at høre til de større, saa kunne de nok taale at bære Krigsskatten. Jeg mener derfor, at, naar man ikke beskatter dem paa Tiende, men beskatter dem efter den Indtægt, som de have udenfor Præsteavlingen, ligesaa godt som andre Embedsmænd, saa at de både blive behandlede som Hartkornbrugere og Embedsmænd, saa troer jeg vist, at vi ville træffe den bedste og meest retfærdige Maade, om end ikke saaledes, at de ville faae alle lige Meget at bære, thi det lader sig ikke gjøre, da der er saa stor Forskjel paa Præstegaardenes